

Žalobci byli se žalovanou obcí spoluvlastníky pozemků. Žalobě, již se domáhali na žalované obci zrušení spoluvlastnictví, bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Podle § 830 obč. zák. náleží k právům spoluvlastníka požadovati kdykoliv zrušení spoluvlastnictví, a to bez ohledu na to, zda bude ostatním spoluvlastníkům na prospěch či na škodu. K zájmu spoluvlastníků lze podle § 830 obč. zák. přihlížeti jen potud, že se spoluvlastník, domáhající se zrušení spoluvlastnictví, musí spokojiti s nevyhnutelným odkladem, lze-li se jím vyvarovati škodě, která by okamžitým a v nevhodnou dobu provedeným rozdělením vznikla ostatním spoluvlastníkům. Mimo to jest návrh na naturální rozdělení zamítnouti, požaduje-li aspoň jeden společník, by spoluvlastnictví bylo zrušeno soudní dražbou společné věci, a společná věc nemůže býti buď vůbec neb aspoň bez značného svého znehodnocení naturálně rozdělena (§ 843 obč. zák.). Tím jsou důvody, ze kterých se lze brániti navrhovanému naturálnímu rozdělení společných pozemků, vyčerpány. Názor žalované strany, že jest přihlížeti také k zájmům třetích osob, v souzeném případě k zájmům majitelů sousedních pozemků, jest mylný. Práva těchto osob zůstanou podle § 847 obč. zák. rozdělením nedotčena, slova »der Übrigen« v § 830 obč. zák. znamenají, jakž plyne z přirozeného smyslu slova a ze souvislosti, v němž ho bylo použito, ostatní spoluvlastníky společné věci. Námitkami, které žalovaná obec uplatňuje proti žalobnímu nároku, nedoličuje žádný z důvodů, ze kterých by bylo lze nárok na naturální rozdělení pozemků buď vůbec neb aspoň pro tentokráte zamítnouti, neboť újma, kterou prý obec utrpí jakýmkoliv naturálním rozdělením pozemků na obecní honitbě, jest povahy trvalé, a k zájmům majitelů sousedních pozemků nelze přihlížeti. Rozhodnutí nižších soudů musilo býti potvrzeno. Jen mimochodem se dokládá, že napadenými rozsudky byla vyslovena jen povinnost obce svoliti k naturálnímu rozdělení společných pozemků, že však způsob tohoto rozdělení zůstává podle § 841 obč. zák. a § 351 ex. ř. vyhrazen volnému uvážení soudce v exekučním řízení.

Čís. 10378.

K opodstatnění sudiště podle § 87 a) j. n. jest prokázati listinami, že kupitel zboží skutečně převzal. Nestačí, že bylo listinami (příjímácím listem na nákladní zboží) prokázáno odeslání zboží.

Stačí (§ 88, první odstavec, j. n.), byla-li v objednacím lístku s doložkou »splatno a žalovatelné v X.« obsažena a jím prokázána úmluva, podle níž se strany dohodly na X. jako na splnění kupní smlouvy. Pokud stačí přitisknutí razítka kupitele na objednacím list.

(Rozh. ze dne 10. prosince 1930, R I 773/30.)

Žalobu o zaplacení zboží opřel žalobce o sudiště § 87 a) a § 88, první odstavec, j. n. Soud první stolice vyhověl námitce místní nepřislušnosti a uvedl co do § 87 a) j. n. v důvodech: Pokud jde o sudiště podle § 87 a) j. n. mohou protokolování kupci podávati žaloby pro pohledávky z prodeje spadajícího do jejich obchodu u věcně příslušného soudu svého závodu do dvou let od poslední objednávky, je-li žalovaný obchodníkem třebas i neprotokolovaným, a prokáže-li objednávku, na níž se pohledávka zakládá, i skutečné převzetí zboží listinou. Na základě písemné objednávky ze dne 3. ledna 1927 jest objednávka prokázána listinou, na základě úředního vysvědčení obchodního soudu v Praze ze dne 8. ledna 1929 jest prokázáno, že žalující strana jest protokolovaným obchodníkem. Pokud se týče požadavku, že i skutečné převzetí zboží musí býti prokázáno listinou, nebyla tato náležitost splněna, poněvadž přijímací list na nákladní zboží neproказује skutečné převzetí zboží žalovaným, neboť převzetím zboží jest rozuměti jeho vydání do rukou kupitele neb osoby jím zmocněné k přijetí zboží. Svěření zboží dopravci nestačí. (Sb. n. s. civ. 1100.) K založení sudiště podle § 87 a) j. n. nestačí odeslání zboží, nýbrž jest třeba jeho převzetí kupitelem (sb. n. s. civ. 2310—2522). Tyto náležitosti však nejsou splněny v projednávaném případě. Rekursní soud zamítl námitku místní nepřislušnosti. Důvody: Výtce nesprávného právního posouzení věci prvním soudem, pokud nepokládá opodstatněnou svou místní příslušnost podle ustanovení §§ 87 a) a 88 první odstavec j. n., jest přisvědčiti. Z odůvodnění prvního soudu vyplývá, že pokládá za zjištěno, že objednávka byla učiněna v posledních dvou letech před podáním žaloby, a to písemně, a že žalující strana jest protokolovanou obchodnicí. Že žalovaný jest obchodníkem po rozumu ustanovení § 87 a) j. n. jest prokázáno jeho vlastním seznáním jako strany, že jest holičem, a že má i obchod s parfumerií. První soud nepokládá za splněnou další podmínku sudiště podle § 87 a) j. n., že jest listinou prokázáno převzetí zboží žalovaným. První soud stojí na stanovisku, že za takovouto listinu nelze pokládati přijímací list dráhy, ježto prý tento list neproказује skutečné převzetí zboží příjemcem, nýbrž jen předání zboží dopravci, což prý nestačí. Tu však první soud přehlíží, že podle ustanovení § 87 a) j. n. postačuje listinný průkaz odeslání zboží, odevzdání zboží dráze k dopravě na adresu žalovaného, o čemž přijímací list podává postačující důkaz. Byly tedy všechny náležitosti místní příslušnosti prvního soudu podle § 87 a) j. n. prokázány, pročez měla býti námitka žalované strany jako nedůvodná zamítnuta. Avšak příslušnost prvního soudu je opodstatněna i dle ustanovení § 88 odstavec první j. n. První soud bere objednávku za prokázanou na základě písemného objednávacího listu opatřeného razítkem žalovaného, avšak vykládá si nesprávně smysl doložky na objednávce »splatno a žalovatelné v Praze, místo splnění naše továrna v Praze«, při čemž zjišťuje, že tato továrna není v obvodu prvního soudu, nýbrž na jiném místě Velké Prahy. Tu však první soud přehlíží ustanovení § 103 j. n., podle něhož má žalující strana volbu mezi několika soudy na témže místě, když žalovaný v místě nebydlí, jakž jest tomu v projednávaném případě. Ostatně ze souvislosti doložky v objednávacím listě plyne, že slova »místo splnění naše

továrna v Praze» týkají se jen splniště žalující strany a že o splništi žalovaného ustanovují všeobecně další slova »splatno a žalovatelné v Praze«. Podle ustanovení § 88 první odstavec j. n. jest však pro otázku příslušnosti rozhodným jen splniště žalovaného.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice, by dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Dovolací rekurs právem vytýká, že nelze uznati, že dovolávaný okresní soud jest místně příslušný k projednání této rozepře podle ustanovení § 87 a) j. n., ano nebylo prokázáno listinami, že žalovaný zboží skutečně převzal. V tomto směru stačí poukázati na správné důvody usnesení soudu první stolice. Názor rekursního soudu, že stačí, bylo-li listinami prokázáno odeslání zboží, jest nesprávný, odporuje jasnému doslovu zákona a byl asi zaviněn mylným překladem slova »Ablieferung« v původním doslovu § 87 a) j. n.

Zbývá ještě zkoumati, zda rekursní soud právem vyslovil, že dovolávaný soud první stolice jest k projednání této rozepře místně příslušný podle prvního odstavce § 88 j. n. Tomu by sice nevadilo, že podle zjištění prvního soudu nebylo mezi zástupcem žalobkyně a žalovaným výslovně ujednáno, že kupní cena jest splatná a žalovatelná v Praze. Naopak by stačilo, kdyby v objednacím listku ze dne 3. ledna 1927, jenž obsahuje doložku »splatno a žalovatelné v Praze« a jest jednak podepsán zástupcem žalující firmy, jednak na místě podpisu kupujícího jest opatřen razítkem žalovaného, byla obsažena a touto listinou zároveň prokázána úmluva, podle níž se strany dohodly na Praze jako na splništi kupní smlouvy. Rekursní soud správně uvádí, že se z obou doložek, obsažených v objednacím listku: jen první (Splatno a žalovatelné v Praze) týká splnění závazků žalovaného kupitele, kdežto druhá (Místo splnění: naše továrna v Praze) stanoví splniště pro závazky žalující prodávky, což nepřichází pro tento spor vůbec v úvahu. Přisvědčiti jest rekursnímu soudu i v tom, že, kdyby byl žalovaný přistoupil na návrh v doložce objednáciho listku, že kupní cena jest splatná a žalovatelná v Praze, byla by místní příslušnost dovolávaného soudu odůvodněna, poněvadž pro volbu mezi několika okresními soudy v Praze, kde žalovaný nebydlí, platil by předpis § 103 j. n. Avšak vzhledem k tomu, že objednáci list není žalovaným podepsán, nýbrž jest opatřen jen jeho razítkem, a že žalovaný, byv ve sporu slyšen jako strana v rozporu s výpovědí svědka B-a udal, že objednáci list před odchodem tohoto svědka vůbec nečetl, že jej neopatřil svým razítkem a že neví, jak se razítko tam dostalo, bylo nutno objasniti tuto otázku a zjistiti, zda objednáci list byl sepsán a zejména razítko žalovaného na něm bylo přitisknuto za okolností, že z nich nutno usouditi (§§ 863, 914 obč. zák.), že žalovaný schválil obsah objednáciho listku a že se tím podrobil též podmínce v něm obsažené, že jeho dluh z kupní smlouvy je splatný (a žalovatelný) v Praze. Jelikož se rekursní soud s touto otázkou vůbec neobíral, a soud první stolice se jí dotkl jen mimochodem, neučiniv

v tomto směru potřebná přesná zjištění, nezbylo, než vyhověti dovola-
címu rekursu, zrušiti usnesení obou nižších soudů a dále opatřiti, jak
se stalo.

Čís. 10379.

**Na ploše pro rodinnou hrobku na obecním hřbitově nelze nabytí
soukromého práva vlastnického, aniž soukromého práva užívacího nebo
požívacího, nýbrž jen užívacího práva k účelům a v mezích hřbitov-
ního řádu. Ochrany tohoto práva nelze se domáhati pořadem práva.**

(Rozh. ze dne 10. prosince 1930, R I 874/30.)

Žalobkyně domáhala se na žalovaném, by byl uznán povinným ve
čtrnácti dnech pod následky exekuce odstraniti zeď zřízenou na jejím
pozemku, a to tak, by jí náležející hrobní pozemek byl prost stavby
žalovaného. Žalobní nárok byl odůvodněn tím, že žalobkyně nabyla od
obce na hřbitově pozemek ke zřízení rodinné hrobky, že žalovaný zřídil
nad svou sousední hrobkou mausoleum a při tom zastavěl z pozemku
žalující straně odprodaného pruh v šíři 15 cm. K námitce nepřípustnosti
pořadu práva soud první stolice žalobu odmítl. Rekursní
soud zrušil napadené usnesení a uložil prvnímu soudu, by vyčkaje
pravomoci dále ve věci jednal. Důvody: Jest beze sporu, že žalu-
jící strana nabyla od obce M. pozemek na hřbitově ke zřízení hrobky.
Hřbitov, pokud jako takový trvá, jest sice podle kanonického práva ja-
kožto res sacra extra commercium a tedy podle §§ 356 a 311 obč. zák.
ani v celku ani z části nemůže býti předmětem právního obchodu a ne-
může k němu býti nabyto práva vlastnického a hřbitovní správa jest jen
oprávněna jednotlivé části hřbitova za poplatek přenechati. Takovýmto
právním jednáním však nabývá strana jen práva, vykázaného jí dílu
jako hrobu používati, nikdy však vlastnictví pozemku samého ani po-
dle §§ 418 a 419 obč. zák. v případě postavení nějaké stavby (hrobky,
pomníku, kaple neb pod.) na vykázaném místě. Tento právní stav však
nevylučuje, by ten, kdo má na hřbitově za poplatek vykázaný určitý dí-
lec pozemku ke zřízení hrobu neb hrobky, nepožíval zákonné ochrany
proti každému, kdo by ho v užívání tohoto vykázaného dílce jakýmko-
liv způsobem porušil, jakž tomu v souzeném případě, kde žalobce tvrdí,
že mu žalovaný při stavbě mausolea část jeho dílce zastavěl. Toto ža-
lobcovo právo užívací jest proti žalovanému právem zcela soukromým
a tudíž ochrany tohoto práva může se žalobce proti žalovanému domá-
hati jen pořadem práva soukromého, takže není správným názor prvního
soudu, že ve věci té má zakročiti správa hřbitovní, neboť tato nebyla
ve svém právu nijak porušena.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Aby bylo lze posouditi, zda jest pro tento spor pořad práva při-
pustný, jest zkoumati, zda jde o »občanskou věc právní« podle § 1